

ዳኞች፡- ሐጎስ ወልዱ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች፡- ወጋገን ባንክ አ.ማ ነ/ፈ.ጅ ገቢ.ሣ ተሬሣ ቀረቡ

- ተጠሪ፡-
1. አቶ ብሩክ ጫካ
  2. ወ/ሮ አማራች ጫካ
  3. ወ/ሮ ሂሩት ጫካ
  4. አቶ ከበደ ጫካ
  5. ወ/ሮ አለምጸሀይ ጫካ
  6. ወ/ሮ አዳነች ጫካ
  7. አቶ ጌታሁን ጫካ

- ጠበቆች
1. አማን አሰፋ
  2. ቴዎድሮስ ምህረት ቀረቡ

መዝገቡ ተመርምሮ የሚከተለው ፍርድ ተሰጥቷል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ አበዳሪ ባንክ ለሰጠው ብድር ሁለትና ከዚያ በላይ መያዣ ይዞ ቆይቶ ብድሩ ባለመመለሱ ምክንያት በአዋጅ ቁጥር 97/90 መሰረት መያዣውን ለመሸጥ ሲንቀሳቀስ ከመያዣዎቹ መካከል ቀድሞ መሸጥ ያለበት ንብረት የትኛው እንደሆነ በፍርድ ቤት ሊወሰን የሚችል መሆን ያለመሆኑን የሚመለከት ነው፡፡

ክርክሩ የተጀመረው በፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሲሆን በዚህ ፍርድ ቤት የአሁኑ ተጠሪዎች ከሚሰጡ አመልካች ደግሞ ተከላክለው ነበሩ፡፡ ተጠሪዎች በስር ፍ/ቤት በአመልካች ላይ የመሠረቱት ክስ ባጭሩ፡- አመልካች ለሚለማ ኃ/የተ/የግ/ማህበር ለሠጠው ብር አምስት ሚሊዮን የአብር ድራፍት ብድር በዋስትና መያዥነት ተበዳሪው በቡራዩ ከተማ ካለው መጋዘን ቤት በተጨማሪ በውርስ የተገኘውን የተጠሪዎችን መኖሪያ ቤት በተጨማሪ መያዥነት አስይዞ እንደነበር፣ ተበዳሪው የተበደሩትን ብድር ያልመለሱ መሆኑን፣ አመልካች ለሠጠው ብድር በመያዣነት የያዘውን የተበዳሪውን መጋዘን ሽጦ ለብድሩ ማስመለሻ ማድረግ ሲገባው የባለዳውን መጋዘን ትቶ የተጠሪዎችን የውርስ ቤት በሐራጅ ሊሸጥ እንደማይገባ ዘርዘረው በተጠሪዎች ቤት ላይ

የጀመረውን የሐራጅ ሽያጭ አቁሞ በመጀመሪያ የተበዳሪውን ንብረት የዕዳው ማስመለሻ አድርጎ እንዲቀጥል፣ የተጠሪዎችን የቤት ካርታ እንዲመልስ ይወሰንልን በማለት ዳኝነት መጠየቃቸውን የሚያሳይ ነው።

አመልካች ለክሱ በሰጠው መከላከያ መልስ በአዋጅ ቁ 97/90 እና 216/92 መሠረት ፍ/ቤቱ ጉዳዩን የማየት ስልጣን የሌለው መሆኑን፣ እዳው አለመከፈሉና ቤቱ መያዣ መሆኑ ባለመከላከል ተጠሪዎች ክስ ለማቅረብ መብት የሌላቸው መሆኑን፣ ተበዳሪ ካልከፈለ በቅድሚያ በአንደኛ ደረጃ የተያዘው የተበዳሪው ንብረት ይሸጣል የሚል ስምምነት ባለመኖሩ በዚህ በኩል የቀረበው ክርክር ተቀባይነት የሌለው መሆኑን፣ የፍ/ሕጉን ድንጋጌዎች በመጥቀስ የቀረቡ ክርክሮች ከአዋጅ ቁ 97/90 ድንጋጌ ውጪ መሆናቸውን፣ አመልካች ከአዋጅ ቁ 97/99 አንፃር ያመነበትን ንብረት መሸጥ የሚችል መሆኑን ዘርዘሮ ክሱ ውድቅ ሊሆን ይገባል ሲል ተከራክሯል።

ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ የተመለከተው የፌዴራሉ ከፍተኛ ፍ/ቤትም ከሣሽና ተከሣሽ በቅድሚያ የባለዕዳው ንብረት ሊሸጥ ይገባል በማለት በመያዣ በተሠጠ ንብረት ላይ የተጀመረ ሐራጅን ለማስቆም ይችላል? ወይንስ አይችልም? የሚል ጭብጥ መስርቶ መዘገቡን በመመርመር ባንክ የሠጠው ብድር ሣይመለስ ሲቀር መያዣውን በመሸጥ የባለቤትነት መብት እንዲዛወር ለማድረግ ካባለዕዳው ጋር መስማማትና በዚህ ስምምነት ተፈጻሚ ማድረግ እንደሚችል በአዋጅ ቁጥር 97/90 መሰረት መደንገጉን፣ ክስ በቀረበበት ጉዳይም ከሣሽ በመያዣ የሰጡት ቤት ዕዳ ካልተከፈለ ባንኩ እንዲሸጥ መስማማቱን የመያዣ ውሉ የሚያሳይ መሆኑን፣ ይህ ሥርዓት በአዋጅ ለባንኩ የተፈቀደው ባንኩ የሰጠውን ብድር በፍጥነት መሠብሰብ የማስቻል ዓላማ የያዘ መሆኑ ግልጽ መሆኑን፣ አመልካች በአዋጅ የተሠጠውን ሥልጣን ተፈጻሚ ለማድረግ ሲንቀሳቀስ ተጠሪዎች የፍትህ ብሔር ሕጉ ስለተራ ዋስትና የደነገገውን መነሻ በማድረግ በቅድሚያ የባለዕዳው ንብረት ሣይሸጥ ባንኩ በተጠሪዎች ንብረት ላይ ሐራጅ መቀጠል አይችልም በማለት መከራከራቸው አግባብነት የሌለውና አዋጁን የሚቃረን መሆኑን በመዘርዘርና በምክንያትነት በመያዣ የተጠሪዎችን ጥያቄ ውድቅ በማድረግ ውሳኔ ሰጥቶታል። በዚህ ውሳኔ ተጠሪዎች ባለመስማማት ይግባኛቸውን ለፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት አቅርበው ግራ ቀኙ ከተከራከሩ በኋላ ፍርድ ቤቱ የስር ፍርድ ቤትን ውሳኔ በማሻሻል በመያዣነት የቀረበው የተጠሪዎችን ንብረት ማረጋገጫ ሰነድ በአመልካች ዘንድ እንደሆነ አመልካች በቅድሚያ ለዚህ ብድር በመያዣ የያዘውንና በቡራዩ ከተማ የሚገኘውን የተበዳሪውን ንብረት በጨረታ ሸጦ የሰጠውን ብድር ያስመልስ፣ አመልካች የሚሸጠው የተበዳሪው መጋዘን ብድሩን በሙሉ ካላስመለሰለት የተጠሪዎችን የመያዣ ንብረት ሸጦ ቀሪውን ብድር ያስመልስ በማለት ወስኗል። የአሁኑ የሰበር አቤቱታ የቀረበውም ይህንኑ ውሳኔ በመቃወም ለማስለውጥ ነው።

የአመልካች የሰበር አቤቱታ መሰረታዊ ይዘትም፡- የአዋጅ ቁ 97/90 ዋና ዓላማ በፍ/ቤት የሚፈጀውን ጊዜ በማሳጠር ለልማት እንቅስቃሴው የሚሠጡ ብድሮችን ወቅቱን ጠብቆ እንዲሠበሰብ ማስቻል መሆኑን፣ የደረሰ ጉዳትን ከሚመለከት ጉዳይ በስተቀር ጉዳዮች ወደ ፍ/ቤት ለመምጣት የማይችሉ መሆኑን፣ ወደ ፍ/ቤት መምጣት ይችላሉ ከተባለ ወደ ነበርንበት መመለስና ባንኩም ብድራቸውን በጊዜው እንዳይሠበስቡ የሚያደርጋቸው መሆኑን፣ በተጠሪዎች የተጠቀሱት የፍትህ ብሔር ሕግ ድንጋጌዎች ለዚህ ጉዳይ አግባብነት የሌላቸው መሆኑን፣ በሕጉ አግባብ በተደረገው ውል መሰረት አከራካሪው ንብረት መያዣ መሆኑ ያለመከላከል፣ እንዲህ ከሆነ ደግሞ ግራ ቀኙ የሚገዙት በውሉ መሆኑን፣ በውሉ ደግሞ መጀመሪያ የተበዳሪውን ንብረት ሸጠ ነው ወደ እኔ የምትመጣው የሚል ስምምነት የሌለ መሆኑን፣ ውሉ የሚለው ዕዳው ካልተከፈለ ንብረቱ ይሸጣል ስለመሆኑ፣ የተበዳሪው መጋዘን ብር 12 ሚሊዮን

ያወጣል የተባለውም በፍሬ ነገር ደረጃ በሚገባ ያልተረጋገጠ መሆኑን፤ ተበዳሪው በርካታ እዳ እንዳለባቸው እና ተጠሪዎችም የተበዳሪው ድርጅት እዳ በተዘዋዋሪ የሚመለከታቸው መሆኑን፤ የመያዣውን ንብረት የመሸጥ መብት መያዣ ያገዙ ባንክ እንጂ ተበዳሪው ከመያዣዎቹ ውስጥ መያዣ ያገዙ ባንክ ይህን ሽጥ ይህን ደግሞ አትሽጥ የማለት መብት የሌለው መሆኑንና መብቱ የአመልካች ባንክ መሆኑን፤ ፍ/ቤቶች በአዋጅ ቁ 97/90 አፈጻጸም ላይ ጣልቃ የሚገባበት መንገድ የተለየ መሆኑን በመዘርዘር የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ውሳኔ ተሸሮ የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ውሳኔ እንዲፀና ዳኝነት መጠየቁን የሚያሳይ ነው። የአመልካች የሰበር አቤቱታ ተመርመሮም አመልካች በቅድሚያ የተበዳሪውን ንብረት ሽቦ ለእዳ መመለሻ ያውል የመባሉን እና ሌሎች ነጥቦችን አግባብነት ለመመርመር ሲባል ጉዳዩ ለሰበር ችሎት እንዲቀርብ ተደርጓል። በዚህም መሰረት ለተጠሪዎች ጥሪ ተደርጎላቸው ቀርበው በጽሑፍ የሰጡት መልስ ባጭሩ፡- የአዋጅ ቁጥር 97/90 ዓላማ ባንኮች በመያዣ የሚያዟቸውን ንብረቶች ለፍ/ቤት ማመልከት ሳያስፈልጋቸው በራሳቸው መሸጥ እንዲችሉ ሆኖ በመሆኑ የይግባኝ ሰሚ ችሎት ውሳኔ በአመልካችና በተጠሪዎች መካከል ያለውን በውል ላይ የተመሠረተ እኩልነትን ያረጋገጠ መሆኑን፤ አመልካች የሰጠውን ብድር እጥፍ የሚሸፍን ንብረት በእጁ እያለ የተጠሪዎችን መኖሪያ ቤት ለመሸጥ መንቀሳቀሱ ቅን ልቦና የሌለው አካሄድ መሆኑን፤ ተበዳሪው ከአመልካች ዘንድ በመያዣ የተያዘውን በቡራዩ ከተማ የሚገኘውን መጋዘን ሸጬ የብድሩ መመለሻ እንዳደርግ ይፈቀድልኝ ብሎ ጥያቄ አቅርቦ በአመልካች ትብብር መከልከሉ ያላግባብ መሆኑን፤ ተጠሪዎች የተበዳሪው ንብረት በቅድሚያ እንዲሸጥ ጠቁመው በአመልካች ጥያቄአችን ውድቅ ተደርጎ የተጠሪዎች ንብረት ለመሸጥ የሚያደርገው እንቅስቃሴ ትክክል አይደለም ተብሎ በይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤት መወሰኑ የተጠሪዎችን በሕግ ፊት እኩልነትና ፍትሕ የማግኘት መብትን ያረጋገጠና በሕግ፣ በሞራልና ከአመክንዮ ጋር የተጣጣመ መሆኑን፤ የብድሩን መጠን በተመለከተ አመልካች ሰበር አቤቱታው ላይ የጠቀሰውም በማስረጃ ያልተረጋገጠ መሆኑን በመዘርዘር የይግባኝ ሰሚው ችሎት ውሳኔ ምንም የሕግ ስህተት የለውም ተብሎ ሊጸና ይገባል ሲሉ ተከራክረዋል። አመልካችም የሰበር አቤቱታውን በማጠናከር የመልስ መልሱን ሰጥቷል።

የጉዳዩ አመጣጥ አጠር አጠር ባለመልኩ ከላይ የተገለፀው ሲሆን ይህ ችሎትም የግራ ቀኝን ክርክር ለሰበር አቤቱታው መነሻ ከሆነው ውሳኔ እና አግባብነት ካላቸው ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ ጉዳዩን በሚከተለው መልኩ መርምሮታል። እንደመረመረውም የተጠሪዎች ጥያቄ በፍርድ ቤት ሊታይ የሚችልበት ሕጋዊ አግባብ አለ? ወይስ የለም? የሚለው ነጥብ በጭብጥነት ሊታይ የሚገባው ሁኖ አግኝተናል።

ከክርክሩ ሂደት መገንዘብ የተቻለው ተጠሪዎች በአመልካች ላይ ክስ የመሰረቱት አመልካች በመያዣ ከያዟቸው ንብረቶች መካከል አንዱ የሆነውን የተጠሪዎችን ንብረት ከመሸጡ በፊት ሌላ መያዣ የሆነ የተበዳሪ ድርጅት መጋዘን ስለአለ ይህንኑ መጋዘን ቀድሞ ሊሸጥ ሲገባ የተጠሪዎችን መኖሪያ ቤት ለመሸጥ መንቀሳቀሱ ተገቢ አይደለም በሚል ምክንያት መሆኑን፤ የፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ውሳኔውን ሊያሳልፍ የቻለው አከራካሪው ንብረት በመያዣ መሰጠቱን አረጋግጦ ከዚህ ንብረት ጋር በመያዣነት የተሠጠ የተበዳሪ ንብረት ስላለ ይኸው ቀድሞ ሳይሸጥ የተጠሪዎች ንብረት መያዣ በመሆኑ ብቻ የሚሸጥበት አግባብ የለም በሚል ምክንያት መሆኑን ነው።

በመሠረቱ ባንክ በመያዣ የያዟቸውን ንብረቶች በሐራጅ መሸጥ እንደሚችል በአዋጅ ቁጥር 97/90፣ 98/90 እና 216/92 የሕግ ሥርዓት ተዘርግቷል። ይህንን በሚያደርግበት ጊዜ ባንኩ ሊከተለው የሚገባው ሥርዓትም በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ከቁጥር 394- 449 ድረስ ያሉት ድንጋጌዎች

ስር በተመለከተው ስለመሆኑ አዋጅ ቁጥር 97/90 በአንቀጽ 6 በግልጽ አስፍሯል። በአዋጅ ቁጥር 97/90 አንቀጽ 3 እና 4 መሰረት እንደዚሁም በአዋጅ ቁጥር 216/19992 በተደረገው ማሻሻያ ባንኮች ለሰጡት ብድር አከፋፈል በመያዣነት በዋስትና የተቀበሉትን የሚንቀሳቀስም ሆነ የማይንቀሳቀስ ንብረት የብድር እዳው እንዲከፈለው በተወሰነው ጊዜ ሳይከፈል ከቀረ ከሰላሳ ቀናት ያላነሰ ማስጠንቀቂያ በመስጠት የመያዣ ንብረቱን በሐራጅ ለመሸጥና ባለቤትነቱንም ለገዢው ለማዛወር ሥልጣን ተሰጥቷቸዋል። ከአዋጁ ድንጋጌዎችም መረዳት የሚቻለው አበዳሪው ባንክ በዋስትና የያዘውን ንብረቶች የብድር ገንዘቡን ካልተመለሰለት ያለማንም ጣልቃ ገብነት አግባብነት ያላቸውን የሕጉን ድንጋጌዎችን በመከተል በሐራጅ ሽጦ ለእዳው ክፍያ ማዋል እንደሚችልና በአሻሻጡ ሂደት ባንኩ ሕጉን ባለመከተል የፈጸመው ስህተት ቢኖርና በዚህም በባለእዳው ላይ ጉዳት ቢደርስ ለዚህ ጉዳት ባንኩ ለባለእዳው ካሳ የመክፈል ኃላፊነት ያለበት መሆኑን ነው። የአዋጆቹ ዝርዝር ድንጋጌዎች ይዘት ሲታይም የሕጎቹ ዓይነተኛ አላማ ባንኮች የሚሰጧቸውን ብድሮች በተቀላጠፈ አካሄድ ለመሰብሰብ እንዲችሉ ስለመሆኑ የሚያስገነዝብ ሲሆን ይህ ስለመሆኑም አዋጅ ቁጥር 97/1990 መግቢያው ላይ በግልፅ አስቀምጧል።

ባንክ ከላይ በተጠቀሱት አዋጆች መሠረት በመያዣ የያዘውን ንብረት አስገምቶ ሐራጅ ቢያወጣና ቢሸጥ ወይም በሕጉ መሠረት ቢረከብ ግምቱን ወይም በመያዣ የተሰጡትን ንብረቶች አሻሻጥ ቅደም ተከተል ምክንያት በማድረግ ፍርድ ቤት ጉዳዩን እንደገና እንዲያይ፣ እንዲያስገምት ወይም ከመያዣዎቹ አንዱ ቀድሞ መሸጥ አለበት ብሎ ለመወሰን የሚያስችል ከሕግ የመነጨ ሥልጣን የለውም። በአዋጅ ቁጥር 97/90 አንቀጽ 7 ስር የተደነገገውን ድንጋጌ መግቢያ በማድረግ መያዣው በብድሩ ወቅት በተገመተበት ግምት እንዲያዝ መጠየቅም ሆነ በሐራጅ ወቅት የወጣው መነሻ ግምት አነስተኛ ነው ብሎ ለፍ/ቤት ጥያቄ ማቅረብ ከፍ/ቤቱ ስልጣን ውጪ ከመሆኑም በላይ አዋጁ የወጣበትን ዓላማም ከግብ እንዳይደርስ የሚያደርግ ጭምር ስለመሆኑ የሚታመን ነው። ይህ የሕጉ አጠቃላይ ቅርፅ የሚያስገነዝበን ሌላው ቁም ነገር በመያዣ ውሉ የተቀመጡት ንብረቶች ተለይተው የታወቁ እስከሆነ ድረስና የተያዙበት አግባብም አንዱ መያዣ ከሌላው በቅደም ተከተል የሚሸጥ አለመሆኑን የሚያሳይ ከሆነ ከመያዣዎች ውስጥ ከፍተኛ ግምት ያለው ንብረት ሳይሸጥ አነስተኛ ግምት ያለው ቀድሞ ሊሸጥ አይገባም በሚል የሚቀርበው የዳኝነት ጥያቄ የመያዣ ውሉንና ከላይ ከተጠቀሱት አዋጆች አላማ ጋር የሚጣጣም ባለመሆኑ ፍርድ ቤት የሐራጁን ስርዓት በማስቆም የሚያስተናግድበት አግባብ ሊኖር አይችልም።

ከላይ እንደተጠቀሰው ባንክ የሐራጅ ሽያጫን የሚያከናውነው ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 394-449 ስር በተመለከቱት ድንጋጌዎች መሠረት ነው። የሐራጁ ሽያጭ ሂደት በሕጉ አግባብ ካለተፈፀመ እና ይህ ከተረጋገጠ ሕጉ ባንኩን ለተፈፀመው ስህተትና ውጤቱ ተጠያቂ ያደርገዋል። ይህም በአዋጅ ቁጥር 97/90 አንቀጽ 7 ስር ከተመለከተው ድንጋጌ የምንገነዘበው ሐቅ ነው። ይህ ድንጋጌ የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕግ ድንጋጌዎች ተላልፎ በመያዣው ላይ ሽያጭ ከተፈፀመ ሃላፊነቱ የባንኩ እንደሆነም በግልጽ ያሳያል። ከላይ የተመለከቱት የፍትህ ብሔር ስነ ስርዓት ሕግ ድንጋጌዎች ተጥሰዋል የሚለው ክርክር በባንኩ ላይ በፍርድ ቤት ሊቀርብ የሚችለው ባንኩ ሐራጁን እንዳያከናውን በማድረግ ሳይሆን የሐራጅ ስርአቱ ከተከናወነ በሁዋላ ስለመሆኑም የሚታመን ነው። ጥያቄው ከሐራጁ በፊት በፍርድ ቤት ሊታይና ሐራጁ እንዲቆም ሊደረግ ይችላል ከተባለ ከላይ እንደተገለጸው በፎርክሎገር ሕጎች የታሰበው የብድሮች በተቀላጠፈ ሁኔታ የመሰብሰብ እድል የተገደበ እንዲሆን የሚያደርግ መሆኑ ግልጽ ነው። የተጠሪዎች ጥያቄ ይዘቱ ሲታይ አመልካች በመያዣ ከያዘው ንብረቶች መካከል የመኖሪያ ቤቱ ከመሸጡ በፊት ለእዳው ተመጣጣኝ የሆነ መጋዘን ስላለ ይህንኑ ንብረት መሸጥ አለበት የሚልና በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር

394(2) ስር የተመለከተውን የስነ ስርዓት ሕግ አጠቃላይ መንፈስ መሰረት ያደረገ ነው። በእርግጥ ይኸው ድንጋጌ ባንኩ እንዲከተለው በአዋጅ ቁጥር 97/1990 ግዴታ የተጣለበት ነው። ይሁን እንጂ ይኸው ድንጋጌ ተጥሷል የሚለው ወገን በፍርድ ቤት ዳኝነት የሚያቀርበው የሐራጅ ስርዓቱ እንዲቆም በማድረግ ሳይሆን ይኸው ድንጋጌ በሐራጅ ጊዜ በባንኩ ባለመጠበቁ የደረሰ ጉዳት ካላ ይህንኑ በማረጋገጥ ነው። በአጠቃላይ ተጠሪዎች አመልካች በመያዣ ከያዛቸው ንብረቶች መካከል ከፍተኛ ግምት ያለውን የተበዳሪውን መያዣ ሊሸጥ ይገባል እንጂ በመያዣ የተሠጠውንና አነስተኛ ግምት ያለውን መኖሪያ ቤት አመልካች ሊሸጥ አይገባም በማለት ያቀረቡት የዳኝነት ጥያቄ በፍርድ ቤት የሚስተናገድ አይደለም። ስለሆነም የፌዴራሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት አዋጅ ቁጥር 97/1990 እና 216/1992 ዓይነተኛ አላማን ከተጠሪዎች የዳኝነት ጥያቄ እንዲሁም አከራካሪው ንብረት በሕግ አግባብ በተቋቋመ የመያዣ ውል መሰረት የተያዘ ከመሆኑ አንፃር በመመርመር ፍርድ ቤት ጉዳዩን የማስተናገድ ስልጣን ያለው መሆን ያለመሆኑን ማገናዘብ ሲገባው አመልካች ከያዛቸው ንብረቶች መካከል የተበዳሪ ድርጅት መጋዘን ከፍተኛ ግምት ስላለው የተጠሪዎች መኖሪያ ቤት ከመሸጡ በፊት ቀድሞ መሸጥ አለበት ሲል የሰጠው ውሳኔ በአዋጅ ቁጥር 97/90 እና 216/1992 ስር የተመለከቱትን ግልፅ ድንጋጌዎችን የሚቃረን ሁኖ አግኝተናል። ግልጽ ሕግ ደግሞ ውጤት እንዳይኖር የሚደረግበት የዳኝነት አሰጣጥ ስርዓትም ሆነ የሕግ አተረጎም ደንብ የለም። በመሆኑም ከላይ በተመለከቱት ሕጋዊ ምክንያቶች የስር ፍ/ቤት ውሳኔ መሠረታዊ የሆነ የሕግ ስህተት የተፈፀመበት ሁኖ ስላገኘን የሚከተለው ውሳኔ ተሰጥቷል።

ው ሣ ኔ

1. በፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁጥር 66087 ግንቦት 12 ቀን 2003 ዓ.ም. የተሰጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁጥር 348(1) መሰረት ተሸሯል።
2. በሕግ አግባብ በተቋቋመ የመያዣ ውል ከተያዙት ንብረቶች መካከል የትኛው ንብረትና የማን ንብረት መሸጥ አለበት የሚለው ጥያቄ በአዋጅ ቁጥር 97/90 እንደተሻሻለው የዋስትና መያዣዎችን ባንኮች ያለምንም ጣልቃ ገብነት ሸጠው ለዕዳ ክፍያ ማዋል የሚችሉ ስለመሆኑ ከተደነገገው ጋር የሚጣጣም ባለመሆኑ በፍርድ ቤት ሊታይ የሚችል አይደለም ብለናል። በመሆኑም አመልካች በአዋጅ ቁጥር 97/90 መሰረት በተሠጠው ስልጣን መሰረት በተጠሪዎች መኖሪያ ቤት ላይ የጀመረው የሀራጅ እንቅስቃሴ የተበዳሪው ንብረት የሆነውና የብድሩ መያዣ መጋዘን ከተሸጠ በሁዋላ ሊከናወን ይገባል ብሎ ፍርድ ቤት ሊወሰን የሚችልበት ከሕግ የመነጨ ስልጣን የለውም ብለናል።
3. የፌ/ከፍ/ፍ/ቤት በመ/ቁ. 99689 የካቲት 07 ቀን 2003 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348/1/ መሠረት ፀንቷል።
4. በዚህ የክርክር ደረጃ ያለውን ወጪና ኪሳራ ግራ ቀኙ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል። መዝገቡ ተዘግቷል፤ ወደ መ/ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/የ